

τὴν περὶ τῆς δυστυχίας των ἀγνοίαν τῆς, μάτην ἰσχυρίσθη ὅτι δὲν προσέτρεξαν εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς ἀφοῦ εἶχον περιέλθει εἰς τόσον ἀκρότατον ἀθλιότητος σημεῖον καὶ ὠφειλον συνεπῶς νὰ τείνωσιν ἐπαίτιδα χεῖρα. Ἡ ἀδιάφορος κοινωνία πάντοτε θὰ ὑπέχῃ τὴν εὐθύνην τοῦ θανάτου τῶν ἀτυχῶν θυμάτων τῆς. Διότι ἀπομένει πάντοτε ἡ κεφαλαϊώδης ἀλήθεια τοῦ ἐξῆς φρικώδους ἐγκλήματός τῆς ὅτι πατὴρ καὶ μήτηρ, ἄνθρωποι ἐντιμότεστοι καὶ φιλοπονώτατοι, ἐφόνευσαν τὰ τέκνα των καὶ ἠθέλησαν νὰ φονεύσωσιν αὐτοὶ ἐαυτούς, διότι ἀπηύδησαν λιμοκτονοῦντες. Καὶ τοῦτο ἐν τοῖς κόλποις τῆς πολυανθρωποτάτης τῶν πόλεων καὶ ἐν πλήρει τῇ δράσει πομπωδεστάτης ἐθνικῆς ἐορτῆς, τῆς ἀμφιετηρίδος τοῦ Ἑκατοντημέρου, τῆς ἐπισημοτέρας τῶν ἐορτῶν τῆς ἀδεελφότητος.

Εἶναι δυστυχῶς ἀλήθεια, ἐφαρμοζομένη πανταχοῦ, ὅτι ἡ κατ' ἐπίδειξιν καὶ συστηματοποιημένη φιланθρωπία δαπανᾷ πολλὰ διὰ τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν πράττει ὑπὲρ τῶν ἀναξιοπαθούτων ἐκείνων, οἵτινες, ἀποτροπιαζόμενοι τὴν ἐπατεῖαν, λιμοκτονοῦσι μᾶλλον, ἀλλ' οὐδέποτε τείνουσι χεῖρα ἐπαίτου, ὡς οἱ ἔχοντες ὡς ἐπάγγελμα τὴν ἐπατεῖαν τῆς ἐλεημοσύνης. Ἡ δημοσία φιλανθρωπία περιθάλπει τὴν μὴ ἐπὶ τῇ ἀθλιότητι τῆς αἰδομένην πτωχείαν, ἡ δὲ ἰδιωτικὴ μένει ἀπαθὴς ὅταν δὲν πρόκειται νὰ διατυμπανισθῇ ἡ ἀγαθοεργία τῆς.

Ὅποια ὄντως εἰρωνεία καὶ βεβήλωσις τῆς θειοτέρας τῶν ἀρετῶν, ἥτις μόνῃ ἠδύνατο νὰ ἐξίλειοι τὰς τόσας τῆς ἀνθρωπότητος λοιπὰς κακίας καὶ πόσον πρέπει ν' ἀπασχολήσῃ πάντα δυνάμενον ἢ σκέψις καὶ μελέτη περὶ τοῦ μεγάλου ζητήματος τῆς κατὰ Χριστὸν καὶ οὐχὶ κατ' ἐπίδειξιν ἀσκήσεως τῆς φιλανθρωπίας!

(Ἐράνισμα ἐκ τῶν παρισινῶν ἐφημερίδων.)

ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΘΗΗΣΚΟΥΣΑΝ*

Πρὸ μικροῦ ἐπανελθὼν ἀπὸ μακροῦ ἐσπερίου περιπάτου, καὶ κατὰκοπος ἀπὸ τοῦ δρόμου καὶ τῆς ἐκλυσούσης χλιαρότητος ἦν καταλείπει ὁ ἡμερινὸς καύσων, ζητῶ ἀναπαυόμενος ἐν τῷ ἐξώστῃ μικρᾷ τινι ἀναψυχῇ.

Ἀτυχῶς, ὁ παταγὸς ἀμάξης μανιωδῶς φερομένης καὶ σπευδούσης πρὸς τὰ ἐδῶ, μου ταρασσὲν τὴν ἡρεμίαν.

Πᾶ! σταματᾷ ἀποτόμως πρὸ τοῦ οἴκου μου κατασχίζουσα τὴν γῆν διὰ τοῦ συρμού τῆς καὶ βρυχωμένη ὡς λέων οὐρλιάζων πρὸς τὸ ἀσπαῖρον θυμὸν αὐτοῦ.

Μόλις εἰσέρχομαι εἰς τὴν αἴθουσαν, ἵνα μάθω τί συμβαίνει

* Ἐκ τῶν ἐγγράφων ἀποθανόντος φίλου μου.

καὶ ὁ φίλος μου Ἀλέξανδρος εἰσβάλλει, κραυγάζων ἐν παραφροσύνῃ:

— 'Πεθαίνει!

— Ποῖος;

— Ἡ Μάρθα!

— Ἡ Μάρθα! Ἡ Μάρθα! 'Πεθαίνει;... πῶς; ἀπὸ τί;...

Δέν μοι ἀποκρίνεται, ἀλλὰ τὰ δάκρυα θαλασσοῦνται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ. Ἐπὶ ἔδρας ἐρριμμένος ὀλοφύρεται.

— Παῦσε! ἔχε θάρρος. Ἡ Μάρθα! 'Πεθαίνει! Πῶς; ἴσως ἀντελήφθης....

Ἡ φράσις μου ἀναζωπυρεῖ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά τοῦ. Ἀναπηδᾷ καὶ δράττεται τοῦ βραχίονός μου.

— Ὅχι! ἀνακράζει. Ἀντελήφθην καλῶς. 'Πεθαίνει. Ἀκούεις, 'Πεθαίνει! Καὶ δι' αὐτὸ ἦλθον ἤθελον νὰ παραστῶ.... μόνος ὅμως..δὲν ἔχω τὸ θάρρος! ὦ! ἔλα, μαζὺ σου θὰ τὸ κατωρθώσω.... θέλω νά.....

Καὶ παράφορος μὲ ἔσυρε. Μόλις ἔλαβον τὸν πῖλον μου.

Ἡ ἀμαξα φεύγει ἀστραπιαία

— Ἀλέξανδρε! σὲ ἐξικετεύω, εἰπέ μοι σαφῶς τί συμβαίνει πῶς 'Πεθαίνει; πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἦτο τόσῳ ὑγιής! ἴσως ἀληθῶς ἀπατάσαι....

— Ἀχ! θὰ 'πεθάνῃ, αἰσθάνομαι τὴν συμφορὰν. Ἀνδρέα, δὲν θὰ ζήσῃ πλέον· ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅμως ἔτι, ὅτι ἡ τελευταία τῆς πνοῆς θὰ εἶνε καὶ ἡ ἰδική μου ἡ τελευταία. Ἡ ὑπαρξὶς τῆς ἔχει ἐξαρτήσῃ ἀφ' ἐαυτῆς καὶ τὴν ἰδικήν μου· ὅταν ἐκείνη ἐκφύγῃ καὶ ἡ ἰδική μου θὰ κατακρημνισθῇ..... Μάρθα... ἄχ! Θεέ μου! ἄ! σὺ δὲν ἔχεις καρδίαν διὰ νὰ εἶσαι συμπαθὴς πρὸς τοὺς ἄλλους;... Ἀς ζήσῃ ἐκείνη!.. ἐὰν ἔχῃς ἀνάγκην ψυχῆς τινος, ἰδοὺ σπεύδω ἐγώ, σπεύδω, ἔρχομαι ἄσμενος.... ἄς ζήσῃ ἐκείνη!....

Καὶ τὴν φωνὴν τοῦ περιεκάλυψε συγκινητικὸς κλαυθμὸς.

Προτεπάρθῃσα βαθύτατα ἀνχεταραγμένος νὰ καταπραύνω αὐτόν. Οἱ λόγοι μου ἀποτείνονται μάταιοι· ὀλίγα συγκεχυμένα ἀπαντᾷ καὶ μᾶλλον μονολογεῖ δι' ἐκείνων τῶν παθητικωτάτων ἐκφράσεων ἃς ἐμπνέουσιν αἱ συμφοραὶ καὶ αἵτινες κλονοῦσι τὴν καρδίαν. Μόλις ἐνόησα ὅτι πρὸ τινων ἡμερῶν προσβληθεῖσα ἡ ἀτυχὴς κόρη ὑπὸ ἐγκεφαλίτιδος διετέλει κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας ἐν κρισίμῳ σημείῳ.

Σέβομαι τὴν ὀδύνην τοῦ καὶ δὲν ὁμιλῶ πλέον.

Βεβυθισμένος εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀμάξης κλαίει. Ἐγὼ εἰς τὸ ἔτερον ἄκρον ἐσταυρωμένος τὰς χεῖρας σφίγγων ἐπὶ τοῦ στήθους διατελῶ ἐκπληκτος ἐκ τοῦ αἰφνιδίου δυστυχήματος.

— Ἐὰν ἔχῃς ἀνάγκην ψυχῆς τινος ἰδοὺ σπεύδω ἐγώ, σπεύδω....

Ἐναυλος ἔτι ἀντηχεῖ εἰς τὴν ψυχὴν μου ἡ αὐταπαρησία ἐκείνη θαυμαστή... Ἐ! Καὶ διατὶ νὰ μὲ ἐκπλήσῃ ἡ γενναία αὐτὴ κραυγὴ; Ὅταν ἀγαπᾷ τις δὲν προσφέρει τὴν ὑπαρξίν του ἄλλῳ; Ἰδοὺ μία τῶν περιπτώσεων τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς ταύτης. Λοιπόν; Ἀλλ' ἀληθῶς ἀπωλέσαμεν ἅπαντες τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς, ἐκπλήσσει δὲ ἡμᾶς τὸ ὄρθον.

Στρέφομαι ἀποτόμως πρὸς τὸν φίλον μου αἰσθανόμενος θαυμασμόν τινα πρὸς αὐτόν. Κατανεφούμενος ἐν τῷ βάθει τῆς ἀμάξης ὑπὸ τοῦ σκότους, ἐρείδων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός, θρηνῶν ἡρέμα, μοι φαίνεται ὡς ἐκφραστικὴ τις προσωποποιήσις τῆς λύπης.

Τὰ χεῖλη του ἀπαλῶς διανοιγόμενα ψιθυρίζουσι τι ὄνομα.

— Μάρθα.... Μάρθα....

Μοὶ φέρουσιν ἐλαφρότερον, ὑποτρέμον αἱ νύκτιαι πνοαί.

Καὶ αὐτὸ τὸ σιγαλέον μορμύρισμα μοι φρικτὸν τὸ ὥμα· ἡ ἀνάμνησις τῆς Μάρθας κατέχει τώρα καὶ ἐμέ.

Ἡ ὠραία νεᾶνις φαιδρὰ ἤδη ἵσταται πρὸ ἐμοῦ· νομίζω ὅτι ἡ θεληγρὰ φωνή της πετυγνίζει περὶ ἡμᾶς. Ποσάκις ἡ γοητευτικὴ συναναστροφή της μᾶς ἔτερψεν ἐπὶ ὥρας, ποσάκις δὲν ἤκουσα τὰς πρὸς ἐκείνην περιπαθεῖς ἐκφράσεις τοῦ φίλου μου, καὶ ἐκείνην ἐρυθριῶσαν, στενωχωρουμένην πάντοτε γλυκεῖαν καὶ παρθενικὴν.

Ποῖον εἰδύλλιον ἄφραστον ἐν τῇ λεπτῇ ὕφῃ του ὁ ἔρωσ των, καὶ τόσῳ δὲ τόσῳ ἀπλοῦν, ἀπέριττον... Ὁ λυριστὴς ὑπὸ τὴν αἴγειρον τοὺς στόνους του μινυρίζει καὶ ἡ νύμφη ἀπὸ τῆς πηγῆς ἀνέρχεται τὸ κύμα καταθελγὴς ὑπὸ τὸν ἔλεγον τῆς κούφης του φωνῆς. Ἀπὸ τοῦ πρώτου βλέμματός αἱ καρδίαι των συνεμίγησαν καὶ ἔκτοτε ἡ αἴγειρος καὶ τὸ κύμα συμμορμυρίζουσι πρὸς τὰ φληναφήματα τοῦ ἀγνοῦ ἔρωτός των.

Οὕτω καὶ ἐκείνοι ἡγαπήθησαν

Τόσῳ ἀπλοῦς ἀλλὰ καὶ μεστός χάριτος καὶ μεγαλειότητος προέβη καὶ εἰς τὰς καρδίας ἐκείνων ὁ ἔρωσ, ὡς οἱ ἀστέρες ἀνατέλλουσι μεθ' ἀπλῆς περιβολῆς ἀλλὰ προσθέτοντος τὴν χάριτα αὐτῶν εἰς τὴν λαμπρότητά των.

Ἦσαν γείτονες καὶ ἡγαπήθησαν. Τίποτε ἄλλο.

Ἐγνωρίσθησαν ἐκ τῆς γειτονίας. Ἐχαιρετῶντο τὸ πρῶτον φιλίως, εἴτα ἐρύθημα συνώδευε τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον καὶ μετὰ ἓνα μῆνα ἡσθάνθησαν ὅτι ὁ φίλος μου ἡγάπα.

Ἀλλ' ἡγάπα διὰ τοῦ εὐγενεστάτου ἔρωτος.

Τὸ πρόσωπον τῆς ἀφοσιώσεώς του ἦτο δι' αὐτόν ὃν τι ὅπερ ἐτέθη εἰς θέσιν τόσῳ ὕψι· καὶ ἰδιαιτέρην ὥστε νὰ μὴ φθάνῃ μέχρις αὐτῆς τὸ κύμα τῆς ἀνθρωπίνης χυδαιότητος. Ὡς αἱ μικραὶ κορασίδες ἐκ τῶν ὠραίων φράσεων τῆς κατηχήσεως συλλαμβάνουσι λατρείαν τινὰ καὶ εὐλάβειαν, τοῦτ' αὐτὸ θεῖον πρὸς τὴν πάλανον παρθένον, ἐκεῖ που ἐνόουν ὅτι καὶ ὁ φίλος ἀνῆγε καὶ ἐλάτρευε τὴν Παναγίαν του, ἡ δὲ Παναγία ἀπεδέχετο μετ' εὐμενοῦς καρδίας τὴν λατρείαν.

..... Καὶ ἤδη ἡ Παρθένος νὰ θνήσκῃ μετὰ τόσῃν εὐτυχίαν!..... Νομίζω ὅτι νῦν βλέπω ἐνώπιόν μας τὴν κόρην συγκεκινημένην, διατεταραγμένην ἀκούουσαν τὴν φωνὴν τοῦ ἀγαπητοῦ της· ἡ φωνὴ της πάλλει, τὸ ἐρύθημα περικαλλύνει τὴν ὄψιν, ἐκλαμψία τις ἀπὸ τῆς μελαίνης ἱριδος τῶν ὀφθαλμῶν της ἐκτοξευομένη ὡς δέσμη ἀκτίνων ἀπὸ διηνευγμένης ὀπῆς καταυγαζούσης σκιερὸν δῶμα, φωτίζει τοὺς χαρακτῆρας καὶ συνδυαζομένη πρὸς ἕκαστον παρέχει τὴν ἀληθῆ κατανόησιν τῆς ἰδιαζούσης ἀξίας του, ὥστε τὸ ὅλον ἀναφαίνεται

ὡς..... Ἄ! ἡ Μάρθα ἀληθῶς εἶνε ἡ Παναγία τῶν ἐξόχων εἰκότων, ἣν λατρεύουσι πάντες ἀδιαφόρως, πρὸς ἣν ἡ ψυχὴ παντὸς φέρεται δλόψυχος.....

.... Ὡ! πῶς τρίζει ἀπαισίως αὐτὴ ἡ ἀμαξά! ὁ κριγμός της νομίζω ὅτι θρηνεῖ.... πρὸ μικροῦ δὲν τὸ ἡσθάνομην... τῶρα... πῶς μοι καταξάινει τὴν καρδίαν.... δὲν θὰ παύσῃ λοιπόν!... ποῖα περίλυπος διάθεσις μὲ καταλαμβάνει.... ὁ τριγμός αὐτὸς εἶνε φρικώδης.....

Εὐτυχῶς ἐσταματήσαμεν. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐπαυλιν εἰς ἣν μετεφέρθη χάριν τῆς καθαρωτέρας ἀτμοσφαιρας ἡ Μάρθα.

Σιγῇ ἄκρα ἐν τῷ οἴκῳ· οὐδεὶς θόρυβος ἢ θροῦς κἄν ἐκφέρεται ἀπ' αὐτοῦ· καὶ αὐτὴ ἡ φύσις σιγᾷ, οὔτε φύλλον σείεται, οὔτ' ἐν τῇ κλίμακῃ οὐδένα συναντῶμεν... ἐὰν ἡ ταρχὴ τῆς ἀμάξης εἶνε ἀπαισία, ἡ σιγὴ αὕτη εἶνε φρικαλέα.

Ἡ οικειότης τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐμοῦ ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς ἀσθενοῦς.

Κηρίον ἀπλοῦν διαρρίπτει ἐρυθρὰν τινα φώτησιν ἀρκετὴν μόνον νὰ διευκρινισθῶσι τὰ ἐπιπλά τοῦ δωματίου, ἐν τῇ ἀκινήσει καὶ σιγῇ των φαινόμενα ὡς περίλυποι συμμετοχοὶ τοῦ ἀτυχήματος. Ἐν γωνίᾳ τινὶ γέρων, ὁ πατήρ, θρηνεῖ, παρέχων θλιβερώτατον θέαμα ἐν τῷ πόνῳ ἐκείνῳ ὅστις κατακαλύπτει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἥδη ὅτε ἡ πολὺ κεφαλὴ του ἤλπισεν ἀνακούφισιν· μεσῆλιξ κύριος ὕψηλός, ὁ ἱατρὸς ἐρεϊδόμενος ἐπὶ ἐπίπλῳ διευθύνει σταθερῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς μετ' ἐκφράσεως τινος λύπης πρὸς τὸ βάθος, εἰς τὴν κλίνην. Ἐδῶ ἐν τῇ σκιερωτέρᾳ γωνίᾳ ἵπταται ὁ θάνατος ἐνεδρεύων. Ἐπὶ λευκῆς κλίνης κεφαλὴ πρὸς τὰ δεξιὰ μικρὸν κεκλιμένη ἀναπαύεται ἐν μέσῳ τῶν σινδόνων· μορφὴ ὡχρόλευκος διακρίνεται περιεστεμμένη ὑπὸ κόμης μεταξώδους διακεχυμένης μέχρι τῶν γυνῶν ὤμων προκυπτόντων διὰ τοῦ χαλαροῦ χιτῶνος. Οἱ ὀφθαλμοὶ κεκλισμένοι· τὰ χεῖλη ἄναιμα. Γαλήνη τις ἡρεμαία γαλήνη ἐπὶ τὴν ὄψιν ἐκείνην, ἡ γαλήνη καὶ ἡ ἀγαθότης ἡ δεικνύουσα τὴν ἐφησυχάζουσαν συνειδήσιν, τὴν ἀναπαυομένην ἐν ἀγνότητι ψυχὴν.

Ἡ χεὶρ ἐκτὸς τοῦ καλύμματος βυθιζομένη μεταξὺ τῶν ὕψασμάτων ἣν δὲν εἶχεν οὐδεμίαν δύναμιν νὰ κινήσῃ καὶ ἡ μόλις ὑπεγείρουσα τὸ στήθος πνοὴ δεικνύουσα τὴν ἐκφύγουσαν ζωὴν, μοι ἐνέπνεον οἶκτον καὶ λύπην ἀμύθητον. Καὶ συνεπληροῦτο ἡ εἰκὼν διὰ τῆς μητρὸς της γονυπετοῦς ἐνηγκαλισμένης τὰς πόδας τοῦ ἀτυχοῦς πλάσματος καὶ κλαιούσης.

Ὅποση ἀπελπισία καὶ πόνος κατέλαβεν ἡμᾶς ὅταν βλέποντες τὴν ζωὴν οὕτως ἐξαντλουμένην καὶ ὁρμώμενην νὰ δράξωμεν τὴν σωτηρίαν δὲν δυνάμεθα ὁμῶς. Ἡ καρδία μας εἶχε συμπιεσθῇ. Ὅτε εἰσερχόμεθα ὁ φίλος μου θλίβων ἰσχυρῶς τὸν βραχίονά μου εἰσῆλθε σχεδὸν παρασυρόμενος ὑπ' ἐμοῦ, μὴ ἔχων τὸ θάρρος νὰ παρυστῇ εἰς τὸ θλιβερόν θέαμα. Διήνοιξε τοὺς μεγάλους τοῦ ὀφθαλμοῦς ἐταστικῶς ἀτενίζων τὴν πάσχουσαν προσπαθῶν ν' ἀρυσθῇ ἐλπίδα· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν βαρεῖα κατέπεσεν ἡ κεφαλὴ του ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τὰ δάκρυα ἄδρᾳ ἐξεπήδησαν ἐπὶ τοῦ προσώπου.

Τὸν ἐξήγαγον τοῦ θαλάμου.

* *

Ἡ νύξ προβαίνει ἡσυχος. Καὶ παρ' ἡμῖν οὐδεμία μεταβολὴ ἐδηλώθη.

Πρὸ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ἐμφανίζεται ἡδὴ ἀνατέλλουσα ἀφόςφως, ἀλλὰ μεγαλοπρεπῶς ἡ σελήνη. Φαίνεται ἐκεῖ ὡσεὶ ἐξατμίζουσα αἰθέρα τινὰ φωτεινὸν ὅστις ἐπικαθήμενος ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων δεικνυσιν αὐτὰ ὡς ἐκεῖνα τὰ ἐν ταῖς φαντασμαγορικαῖς εἰκόσι. Ἐναντι ὑπ' αὐτὴν διακρίνεται ὁ ἐρυθρόφαιος λόφος ὁμαλῶς ἀνυψούμενος· αἱ μικραὶ τοῦ κολπώσεις ὡς πτυχαὶ κρύπτουσιν ἔτι τὸ σκότος τὰ στέρνα αὐτοῦ θωπεύει τὸ ἀργύρεον φῶς. Ἡ ταπεινὴ τοῦ χλόη, τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα, οἱ ὀλίγοι βράχοι καὶ τὰ φακὰ πετρώματα αὐτοῦ ποικίλως φωτιζόμενα καὶ συσκιούμενα παρέχουσι θέαν ἐπιβλητικὴν καὶ μεγαλείαν καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἕτεροι λόφοι σκιερότεροι καὶ ὀπισθεν ἔτι ἄλλοι καὶ ἐν τῷ βάθει ὁ οὐρανὸς διαστίλβων, φαίνόμενος ὡσεὶ τι διαφανὲς ἀτμῶδες στρώμα. Ἡ φύσις τὴν νύκτα ταύτην ἔχει τὴν μαγείαν ἐκείνην ἣτις συγκεντροῦσα πρὸς ἑαυτὴν τὴν ψυχὴν ἀποκωλύει αὐτὴν πάσης ἄλλης ἐνασχολήσεως ἐν τῇ τερψιθυμίᾳ καὶ τῷ θυμασμῷ εἰς ὃν σύρει.

Ὁ φωτεινὸς αἰθήρ ἐξογκοῦται τῆς Ἀρτέμιδος φερύτης· τὸ ἄρμα τῆς διὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἐγκύψαν παρατάσσεται ἐγκαρσίως μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ θαλάμου τὸ πρᾶον καὶ γλυκὺ φῶς τῆς ὡς συμπαθὲς ἐπισκέπτῃς τῆς θλιβερωτάτης συμφορᾶς μας.

Ἡ σκηνὴ νῦν πότῳ εἶνε ἐγγικτικώτερη. Ἐξώθεν ἡ φύσις φαιδρὰ προκύπτει ἵνα θεάσῃται τὴν παρ' ἡμῖν δυστυχίαν

Ἐχει παρέλθει ἱκανὸς χρόνος. Οὐδεμία βελτίωσις ἡ αὐτὴ κατὰστασις ἡ αὐτὴ ἀπελπισία.

Ἡ θλίψις ἡμῶν ἔχει φθάσει εἰς τὸ σημεῖον καθ' ὃ ἡ ψυχὴ ἀπηυδῆσασα διατελεῖ ἐν οὐδετερότητι ἐφεξῆς, πᾶσα δ' ἐξωτερικὴ ἐκδήλωσις παύει.

Ἡ σκηνὴ εἶνε φρικώδης· ἡ νύξ ἔξω σιγαλέα πληροῦται χαρᾶς, ἡμεῖς σιγαλέοι ἀναμένομεν τὸν θάνατον.

Μακρόθεν διακόπτει τὴν σιγὴν τὸ ὀχληρὸν κρότημα ἁμαξίου. Ὁ μονότονος λυγμὸς τῶν στρεφόμενων τροχῶν, ὁ αὐτὸς ἐπικναλαμβανόμενος ἀπαθῆς, ἀκούεται μόνος ὡς σημεῖον ζωῆς ἐν τῇ γαλήνῃ τοῦ παντός. Πόσῃν μελαγχολίαν ἐμπνέει ἡ ἡρεμία τοῦ καὶ ἀπάθεια ἡ τακτικὴ καὶ ἐπιμελὴς ἐργασία τοῦ συγκρουομένης πρὸς τὴν τρικυμίαν τῆς ψυχῆς μας.

Νῦν πρὸς τούτοις ἀκούεται καὶ ἄσμα συμπορευόμενον αὐτῷ. Ὁ ἁμαξηλάτης ψάλλει τι τῶν δημῶδων παθητικώτατον, ἀναφερόμενον εἰς ἔρωτα ἀτυχῆ, ἔρωτα φθονηθέντα ὑπὸ τοῦ θανάτου καὶ θλιβερώτατα διερραγέοντα. Καὶ δὲν ἄδει μὲν μετὰ τέχνης, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἐπακριβοῦς ἐκείνου χρωματισμοῦ, ὅστις εἶνε ἴδιος εἰς τοὺς ἀπλοῦς ἐκ τῆς ἀποσιώσεως τῶν εἰς τὸ ἄσμα καὶ τὰς ἐννοίας του, ὥστε αἰσθάνεται τις τὴν ἄξει-

στον ἐκείνην φωνὴν μετοχετεύουσαν ὅλην τὴν αἰσθηματικώτητα αὐτῆς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀκούοντος, ὡς κρουνὸς ὕδατος ἐμβάλλει εἰς λεκάνην.

Νῦν ἡ ψυχὴ μου περιζοφοῦται καὶ ἡ θλίψις πολιορκεῖ αὐτὴν πανταχόθεν. Τὸ μελαγχολικὸν αὐτὸ ἄσμα μόνον ἐν τῇ ἀφωνίᾳ τῆς φύσεως σύστοιχον πρὸς τὴν ψύχωσιν ἡμῶν, περιάγει αὐτὴν εἰς τὸ ἔσχατον.

Ἡ σελήνη ἐγκατέλειπεν ἡμᾶς, ἐγκατέλειπε καὶ τὸν οὐρανόν, ἔδυσσε. Σκότος αὖθις κατήτχυνε τὴν εὐπρεπῆ ὄψιν τῆς σεληνοφώτου φύσεως.

Μακρὰ ὥραι διέρρευσαν διὰ θλίψεων καὶ συγκινήσεων, ἡ νύξ τέλος ὀρέγει τὴν χεῖρα πρὸς τὴν ἡμέραν ἀποχωροῦσα. Τὸ ἡμίφως, ὁ οὐδὸς τῶν σκιερῶν οἰκητηρίων τῆς νυκτός καὶ τῶν ἐκλάμπρων μεγάρων τῆς ἡμέρας, διατρέχει τὰς πεδιάδας, ἀναβαίνει τὰ ὄρη, ἐξαπλοῦται νωχελῶς ἐπὶ τῆς ἀβρᾶς θαλάσσης. Ὑποφώσκει.

Καὶ ἡμεῖς ἀγρυπνοῦντες ἀναμένομεν.

Ὁ ἰατρὸς πλησιάζει μελάγχολος τὴν κλίνην.

Ἐξετάζει ἐπὶ μακρόν, πάντες κρεμώμεθα ἀπ' αὐτοῦ. Ἀτενίζομεν τὴν ἀσθενῆ... ἐκεῖνον...

Αἶφνης ἀνεγείρεται, αἶγλη χαρᾶς ἀναλάμπει ἀπὸ τῆς σοβαρᾶς μορφῆς του, ὑψοῖ τὴν χεῖρα ὑπὲρ τὴν ἀσθενῆ, ὡσεὶ ἀναμένων τι...

Γλυκυτάτη φωνὴ κρούει τὰς καρδίας μας:

— Μαμά... μαμά... πατέρα!...

Ἀνατινάσσομεν τὴν κεφαλὴν πάντες, τὸ σῶμα τὴν ψυχὴν, μία κραυγὴ ἄφραστος ἐκφεύγει τῶν χειλέων μας:

— Ἐσώθη.

Φαιδρὸς ὁ κώδων σύγχρονος τοῦ ἐξωκλησίου καλεῖ εἰς τὸν ὄρθρον, πρὸς αἶνον τοῦ ὑψίστου: χαρμόσυνοι οἱ φθόγγοι του πληροῦσι τὴν κοιλάδα, μετὰγουσιν ἐπὶ τῶν ἐλαφρῶν πτερύγων τῶν πανταχοῦ εὐφροσύνην.

Αὐτόματος κίνησις ἐμπίπτει εἰς πάντας ἡμᾶς· γονυπετοῦμεν καὶ θερμὴ πᾶναγνος εὐχαριστία ἀνυψοῦται ἀπὸ τῶν καρδιῶν ἡμῶν πρὸς τὸν πανάγαθον πλάστην.

Καὶ ἡδὴ αὐγασμὸς ἀγαλλιάσεως καταφίγγει τὰ ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας σκιοθέντα δώματα τῆς καρδίας τοῦ φίλου μου, ἐν ᾗ σεμνὸν ἔδος ἱδρυταί σεμνοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν παρθένον.

Ἐν Πειραιεὶ Ἰουνίου 1890.

K. N. XATZHAHMHTPIOY

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Ὁ ἰατρὸς X... ὠμίλει μετὰ τινος φίλου ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, ὅτε νεκρικὴ συνοδεία ἀνέρχεται τὴν ὁδόν.

Ὁ φίλος μεδιᾷ εἰρωνικῶς παρατηρῶν ἐναλλάξ τὴν κηδεῖαν καὶ τὸν ἰατρόν, ὅστις ὁμως μετ' ἀπαθείας ἀπαντᾷ: